

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

PEDAGOGICAL PROCESS IN PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

УДК 378.048.2

Юлія Бордюг

ORCID iD 0000-0002-2807-9983

аспірант, Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського,
вул. Першотравнева, 20, 39600 Кременчук, Україна,
yllana1@ukr.net

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНИХ ГРУП ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено актуальній проблемі дошкільної спеціальної (корекційної) освіти – забезпечення надання якісних освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами в системі сучасного дошкілля, проблемі використання інтерактивних методів щодо формування готовності вихователів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Автором проаналізовано стан проблеми в психолого-педагогічній літературі. Визначені сутність методичної роботи, цілі та завдання щодо підвищення професійної компетентності вихователів, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. В статті наведені результати власних досліджень, які спрямовані на обґрунтування впливу інтерактивних занять на формування готовності вихователів до роботи з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: взаємодія; діти з особливими освітніми потребами; інтерактивні методи; корекційно-розвиткова робота; методична робота; модель; особистісно-орієнтоване середовище; професійна компетентність.

<https://doi.org/10.28925/2078-1687.2018.4.97104>

Вступ. Останнім часом, у зв'язку з соціально-економічними змінами, що відбуваються в суспільстві, одним з пріоритетних є питання гуманізації відносин людей один до одного. Ідеї гуманізму набувають чітких обрисів в педагогічних поглядах вітчизняних і західних педагогів, які були переконані в тому, що зі зміною характеру освіти і виховання можна змінити саму сутність людини. Поділяємо думку Л. Хоружої (2017), що «сучасна освіта змінила свій вектор розвитку у бік компетентної

практикозорієнтованої, здатної забезпечувати людині можливість застосовувати знання, уміння, здобутий досвід у різних професійних та життєвих ситуаціях» (с. 7).

Сьогодні система освіти України функціонує як єдина система, побудована на принципах загальнодоступності, гуманізму і наступності, основними елементами якої є державні заклади освіти, які надають безкоштовні освітні послуги, а також органи із забезпечення якості освіти, академічні, галузеві науково-дослідні інститути, заклади освіти, інші науково-методичні та методичні

установи, громадські об'єднання, у тому числі фахові організації (професійні асоціації), інші інститути громадянського суспільства, експерти тощо, які розробляють зміст технології надання компетентної психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами в різних типах закладів освіти.

На даний момент вдосконалення сучасного педагогічного процесу в закладах дошкільної освіти, на думку Міністра освіти Л. Гриневич, має бути зумовлене побудовою особистісно-орієнтованої моделі виховання, зміною форми спілкування вихователя з дітьми, врахуванням інтересів, потреб, бажань, можливостей дитини з особливими освітніми потребами, прагненням педагога до співпраці з дітьми в різноманітній діяльності – корекційно-розвиткової, пізнавальної, трудової, ігрової тощо. У цьому сенсі державою гарантується створення умов «для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів» (Закон України «Про освіту», 2017).

Актуальність дослідження полягає у необхідності пошуку педагогічних технологій з метою забезпечення реалізації права на освіту та психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. На сучасному етапі розвитку спеціальної освіти в Україні та інших країнах світу зростає роль досліджень, спрямованих на пошук ефективних шляхів організації і проведення навчально-виховної та корекційно-реабілітаційної роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку в загальноосвітньому просторі. Дослідженню проблеми формування покоління людей, які мислять і діють по-інноваційному, завжди приділялась належна увага, зокрема, таким її аспектам: професійна підготовка фахівців у спеціальній освіті (В. Бондар, Л. Виготський, С. Забрамна, І. Єременко, Н. Пузанов, В. Синьов, Є. Синьова, І. Бех, Н. Стадненко, Л. Шипіцина та ін.); формування та підвищення професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти (Г. Беленька, Е. Панько, І. Бех, О. Кононко, К. Крутий, Н. Гавриш, В. Сластьонін, В. Веденський, І. Романюк та ін.); особливості готовності до професійної діяльності (Г. Балл, П. Харченко, Є. Клімов, Ю. Завалевський,

С. Максименко, П. Перепилиця, М. Смульсон та ін.).

Значний внесок у розв'язання проблеми щодо професійної компетентності педагогів внесли деякі зарубіжні дослідники (І. Хафізулліна, Н. Радіонова, А. Тряпціна). Віддаючи належне цим дослідженням, варто зауважити, що мало вивченим є такий аспект, як формування готовності вихователів до роботи в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти, що й зумовило вибір теми статті.

Мета статті – презентація результатів дослідження моделі формування готовності вихователів спеціальних груп закладів дошкільної освіти до надання корекційно-розвиткових послуг (допомоги), тобто комплексної системи заходів супроводження дитини з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

Сутність поняття «формування готовність вихователів до взаємодії з дитиною з особливими освітніми». Соціальне замовлення суспільства по реабілітації дітей з особливими потребами, звернене до спеціальної педагогіки, покликаної досліджувати нові аспекти професійної діяльності всіх спеціалістів спеціальних (корекційних) закладів. Сучасна педагогіка стверджує: нездібних дітей немає, є невідповідності до цієї роботи педагога. Поділяємо думку М. Шеремет, що наголошує на тому, що на сучасному етапі «принципово змінилося соціальне замовлення і держава, суспільство, батьки, спеціалісти суміжних галузей, які раніше ніколи «не помічали» цих і проблем, і дітей, стали вимагати від дефектологів негайно науково-методично забезпечити нові соціальні установки на всіх рівнях і у всіх аспектах» (Шеремет, 2011, с. 8), зокрема це стосується і підготовки висококваліфікованих вихователів, що мають працювати в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти.

Практика вимагає фахівців з високим суспільним і професійним статусом, які володіють системою знань і умінь із спеціальних педагогічних дисциплін, спеціальними методиками, які володіють сучасною термінологією, здатні забезпечити індивідуальний і диференційований підхід до дітей.

Наразі актуальність окресленого аспекту посилено наявністю суперечностей між:

- *необхідністю забезпечення належної якості освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами та існуючою системою методичної роботи щодо формування готовності вихователів до роботи з дітьми з в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти;*

- *соціальним замовленням щодо кваліфікованих вихователів, які здатні працювати з дітьми з особливими освітніми потребами, їх батьками або особами, що їх замінюють, які мають володіти необхідним набором професійно важливих якостей, практичних умінь та реальною професійною компетентністю вихователів.*

Для нашого дослідження важливою є думка Н. Назарової про те, що «небагато знайдеться професій, результати діяльності яких прирівнювалися б до дива. Коли, немов за помахом чарівної палички, відступають трагізм і безвихідь життєвої перспективи для дитини і її сім'ї, коли дитина може жити нормальним дитячим життям – гратися і вчитися, спілкуватися з батьками і дружити з однолітками, виступати на шкільній сцені, майструвати і малювати, готуватися бути дорослою, потрібною своїй країні людиною. Професійна діяльність педагога вихователя виходить за рамки традиційної педагогічної діяльності, тісно взаємодіючи і переплітаючись з різними видами соціально-педагогічної, реабілітаційної, консультативної, психотерапевтичної, корекційної та іншої, спрямованої до однієї мети – сприяння людині з обмеженими можливостями життєдіяльності в її соціальній адаптації і інтеграції засобами спеціальної освіти» (Назарова, 2013, с. 160).

Виховання в системі спеціальної освіти має свої особливості, тому що нероздільно пов'язане зі спеціальним навчанням, корекційною роботою, присутнє у всіх елементах життєдіяльності дитини на протязі всього дня. Система виховної роботи покликана: надавати психолого-педагогічну підтримку дітям з порушеннями психофізичного розвитку, їх батькам або особам, що їх замінюють; вивчати особистість дитини в системі педагогічних відносин; створювати оптимальні умови для гармонійного розвитку особистості даної категорії дітей; ефективного подолання і корекції відхилення в розвитку. Ця робота повинна бути спрямована на вирішення питань соціалізації, розвитку самостійності дитини, становлення її моральних орієнтирів

діяльності та поведінки, виховання позитивних особистісних якостей. Постійно взаємодіючи з дітьми вихователь вирішує корекційні завдання і створює умови сімейних довірчих відносин. Міжособистісні відносини, спілкування мають особливе значення в житті дитини з особливими потребами. Дуже великий інтерес для нас представляє точка зору Ю. Орлова (1991), який відзначає, що «ефект спілкування залежить від того, в якому ступені дитина відчуває себе об'єктом турботи, чуйності і розуміння» (с. 22).

У психолого-педагогічній літературі проблема професійної готовності майбутнього педагога до роботи з дітьми висвітлюються широко і багатоаспектно. У загальнотеоретичному плані вона розроблена в працях Н. Кузьміної, Ю. Кулюткіна, В. Сластьоніна, М. Дьяченко, Л. Кандиловича, К. Дурай-Новакової та ін.

М. Бевзюк (2017) розглядає професійну підготовку як «процес формування багатокомпонентної системи інтеграційних якостей, властивостей, навичок особистості, яка функціонує на основі професійних знань і реалізується при загальній готовності до педагогічної роботи та готовності до здійснення конкретних видів корекційно-розвиваючої діяльності» (с.11).

З досить численних і різноманітних тлумачень категорії «готовність до діяльності» виберемо найбільш співзвучні нашому дослідженню. До їх числа належить думка В. Сластьоніна (1990), що «готовність до педагогічної діяльності є такий особливий психічний стан, як наявність у суб'єкта образу структури певної дії і постійної направленості свідомості на його виконання. Вона включає в себе різного роду установки на усвідомлення педагогічної задачі, моделі вірогідної поведінки, визначення спеціальних способів діяльності, оцінку своїх можливостей в їх співвідношенні з майбутніми труднощами і необхідністю досягнення певного результату» (с. 65-69). Дане тлумачення дозволяє характеризувати професійну педагогічну готовність як деякий механізм орієнтації і продукування цінностей, необхідних у професійній діяльності. В основі розвитку сучасної педагогіки, соціології, психології лежить теоретичне освоєння фундаментального положення, згідно з яким «виховання являє собою ніщо інше як спеціально організовану, міжособистісну взаємодію дорослих з дітьми та дітей між собою» (Бодальов, 1983, с. 67).

Обґрунтування дефініції «модель формування готовності вихователів до роботи з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти». У формуванні готовності вихователів до взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами ми виділяємо наступні етапи:

1. Діагностика рівня здібностей у вихователів до взаємодії.

2. Створення мотиваційної спрямованості на професію, на взаємодію з дитиною з особливими освітніми потребами.

3. Оволодіння психолого-педагогічними знаннями про необхідні професійно значущі уміння і якості особистості вихователя для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

4. Освоєння компонентів умінь взаємодії на рівні розуміння і реалізації їх на практиці.

5. Підведення підсумків формуючого експерименту (визначення рівня сформованих умінь взаємодії у вихователів).

Проведена нами попередня діагностика практичної професійної діяльності вихователів на основі анкетування, листа оцінки щодо професійного ставлення педагога (Романюк, 2011, с. 145) свідчить, що 85% педагогів вважають достатнім для професійної діяльності рівень знань, які вони отримали в процесі фахової підготовки, проте 54% вихователів вважають недостатнім власний рівень професійних умінь та навичок щодо проведення різних видів корекційно-розвиткової роботи з дітьми з особливими освітніми потребами і, як наслідок, відчувають невпевненість у професійній діяльності, 32% вихователів вважають, що рівень їх професійних умінь та навичок потребує удосконалення, і тільки 14% вихователів оцінюють свій рівень як достатній. Дослідження готовності вихователів до роботи, а отже, взаємодії з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти, показало необхідність пошуку оптимальних шляхів і педагогічних умов, що сприяють найбільш ефективному формуванню цієї готовності. Це зумовило розробку необхідних форм і методів методичної роботи з кадрами, мета яких – збагатити практичний досвід вихователів, підготувати їх до роботи з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти, уникнути вияву у значної частини молодих спеціалістів, у педагогів не з фаховою освітою негативних проявів емоційного стану (страху перед новими труднощами, які виникають в ході

навчально-виховної та корекційно-розвиткової роботи з дітьми, що супроводжуються скованістю та емоційною невиразністю, невпевненістю у своїх діях, «прив'язаністю» до конспекту заняття, недостатнім розумінням психологічних та індивідуальних особливостей дітей з порушеннями психофізичного розвитку).

Обираючи саме інтерактивні *технології* як засоби формування готовності вихователів до роботи з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти, виходили з позиції Г. Москалика (2014), який зазначає, що «активація інноваційної діяльності повинна передбачати якісно нові форми організації структурних, функціональних, зворотних взаємозв'язків і ефективну взаємодію між усіма учасниками навчально-виховного процесу...» (с. 321). Розглянемо дещо ґрунтовніше теоретичні і практичні аспекти цієї проблеми. Сутність інтерактивного навчання полягає в організації постійної взаємодії всіх учасників навчального процесу, жоден з яких не залишається пасивним, оскільки поставлений у ситуацію дієвого пізнання у режимі співпраці (Каурцев, 2007, с. 58).

Виходячи з вищевикладеного, нами розроблено модель готовності вихователя до взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами в рамках методичної роботи щодо формування розуміння психологічних, фізіологічних особливостей даної категорії дітей, специфіки супроводу і надання їм допомоги, створення умов етичного спілкування з ними.

Модель готовності вихователя до взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами, в нашому розумінні, включає наступні блоки:

БЛОК 1. Психологічна установка і мотивація в спрямованості особистості педагога-вихователя на взаємодію з дитиною з особливими освітніми потребами. Така психологічна установка включає: погляд на дитину як на самоцінність; повага почуттів, переживань вихованця; орієнтування на позитивне в дитині; переконання в необхідності гуманістично-особистісного підходу у вихованні.

БЛОК 2. Теоретичні знання. Знання про взаємодію, емпатію, перцептивні і комунікативні уміння, їх роль в виховному процесі. Розуміння сутності, основних принципів і правил взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами, знання індивідуальних особливостей дитини.

БЛОК 3. Практичні вміння щодо взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами. Формувати такі якості особистості вихователя: вміння орієнтуватися в педагогічній ситуації, бачити проблему кожної дитини, вміння слухати дитину, правильно тлумачити емоції дитини, регулювати власний емоційний стан, вміння висловлювати почуття, вирішувати конфліктні ситуації, формувати у дитини з порушеннями психофізичного розвитку емпатію.

Виходячи з результатів експерименту, що констатує, виявилось, що багато вихователів в процесі професійного становлення, зустрічають великі труднощі під час взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами. Перш за все, в налагодженні контактів, під час яких заважають стереотипи і психологічні бар'єри, невміння аналізувати ситуацію, орієнтуватися в істинних мотивах поведінки дітей, розподіляти увагу між всіма дітьми з особливими освітніми потребами. Приступаючи до другого етапу, ми усвідомлювали, що однією із важливих умов розвитку потенційних можливостей кожної людини є мотиваційна готовність до педагогічної діяльності. Формуванню мотивації в значній мірі сприяло посилення професіоналізації методичних заходів психологічного циклу.

Ми виходили з того, що професійні вміння взаємодії формуються не під впливом ізольованих умов, а визначається їх поєднанням (у нашому випадку тріади умов). При цьому існує тенденція диференційованого впливу різних умов на окремі види умінь. Формуючий експеримент проходив у формі фронтального навчального експерименту, в форматі розробленої нами моделі. У процесі проведення формуючого експерименту ми вирішували наступні завдання:

1. Розвиток професійних інтересів і пізнавальної активності вихователів, що готуються до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, через поглиблення змісту психолого-педагогічної підготовки, раціональне структурування інформації, посилення її професійної та практичної спрямованості.

2. Побудова навчання на високому, але доступному рівні складності.

3. Забезпечення моделюючого характеру навчальної діяльності під час методичних заходів психолого-педагогічної спрямованості.

4. Реалізація принципу систематичності.

Суть нашого підходу – практичне забезпечення можливості формувати певний

рівень професійно значущих умінь взаємодії вихователів з дітьми з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення ряду умов. Ми вважаємо, що саме тематичний зміст методичних заходів безпосередньо впливає на формування мотивації як однієї з важливих складових професійної спрямованості вихователів, і опосередковано впливає на формування професійних умінь взаємодії: перцептивних, емотивних, рефлексивних, комунікативних. В основу методичних заходів нами покладено принцип професіоналізації психологічного знання і посилення змісту психолого-педагогічної освіти у напрямку людиноцентристської спрямованості, його активне впровадження в педагогічну діяльність. Основною метою застосування інтерактивних технологій у процесі методичної роботи з вихователями є створення комфортних умов, в яких усі педагоги (молоді спеціалісти, зі стажем педагогічної роботи, не з фаховою освітою) взаємодіють між собою. Під час методичних заходів створюється можливість обговорення різноманітних проблем, доведення, аргументування власного погляду

Так, під час методичних заходів, з метою активізації мисленнєвої діяльності вихователів нами широко використовуються такі вправи як: «Мікрофон», «Спіймай помилку», «Бліц-опитування», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм». Ці вправи вимагають від вихователів зібраності, швидкої мисленнєвої реакції, дають можливість лаконічно і швидко висловитись. З метою вирішення певної проблеми, необхідності її обговорити і прийти певного висновку, знайти нове, опираючись на наявні знання, висловити свою думку, обміняти ідеями дають можливість такі вправи як: «Робота в парах», «Робота в трійках», « $2+2=4$ », «Робота в малих групах». Ці вправи використовуються при опрацюванні таких тем, які тісно зв'язані з окремими спеціальними методиками, з практикою роботи з дітьми в умовах спеціальних груп ЗДО: «Методи і прийоми навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями)», «Організація і планування ігрової діяльності в умовах спеціальних груп ЗДО», «Форми роботи закладу дошкільної освіти з сім'єю», «Заняття – одна із форм організації навчання і корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами в сучасному ЗДО», «Наступність в роботі фахівців спеціальних груп закладу дошкільної освіти і школи» та ін.

У ході методичної роботи з вихователями представлені різні види самостійної роботи з відповідними завданнями в ході розв'язання ситуацій превентивної спрямованості, підібрані спеціальні тренінгові вправи на розвиток емотивних, перцептивно-рефлексивних і комунікативних умінь. Педагоги з різним досвідом роботи мали можливість самостійно демонструвати власні здобутки в ході проведення таких форм роботи як «педагогічні ярмарки», «аукціон цікавих ідей», «педагогічні посиденьки», семінари-практикуми, презентація методичних портфоліо. Широкого втілення під час методичних заходів знайшли вправи «Крісло автора», «Навчаючи – вчуся» (ці вправи можуть носити і випереджувальний характер), які вимагають від вихователів необхідності добре оволодіти матеріалом, продумати послідовність виступу, вміння донести інформацію до аудиторії. Це дуже важливі вправи, так як для вихователя вміння передати свої знання іншим (дітям, батькам, колегам) – є однією з професійних якостей.

Аналіз результатів дослідження показав, що зменшилася кількість вихователів (45%), що вважають недостатнім власний рівень професійних умінь та навичок щодо проведення різних видів корекційно-розвиткової роботи з дітьми і, як наслідок, відчують невпевненість у професійній діяльності. Виявлено, що зменшилася кількість вихователів (27 %), які вважають, що рівень їх професійних умінь та навичок потребує удосконалення. Слід відзначити, що збільшилася кількість вихователів спеціальних груп (28%), які оцінюють свій рівень професійної компетентності як достатній. За результатами аналізу даних спостережень, якісного, кількісного аналізу діяльності та за результатами анкетування вихователів щодо їх готовності

до роботи з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти зроблено висновок: рівень професійної компетентності молодих спеціалістів, педагогів з нефаховою освітою став вище. Зазначимо, що в педагогів-початківців спостерігається більш високий рівень мотивації до професійної діяльності.

Отже, в процесі методичних заходів психолого-педагогічної спрямованості здійснювалась реалізація визначеної нами моделі формування готовності вихователів до взаємодії з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти.

Висновки. Таким чином, ми розробили і обґрунтували модель формування готовності вихователів до роботи (взаємодії) з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти. Дана модель відображає комплекс умов, при якому, ми вважаємо, успішно формуються у вихователів професійно значущі вміння взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами. У результаті, проведене дослідження показало необхідність і можливість формування готовності вихователів до взаємодії з дитиною з особливими освітніми потребами під час методичної роботи; розкрило широкі можливості інтерактивних методів роботи для попередження труднощів у освітній та корекційно-розвитковій діяльності вихователів спеціальних груп закладів дошкільної освіти.

На сучасному етапі проблема формування готовності вихователів до роботи (взаємодії) з дітьми в умовах спеціальних груп закладів дошкільної освіти з використанням інтерактивних технологій психолого-педагогічної спрямованості у процесі методичної роботи з вихователями, що працюють з дітьми з особливими освітніми потребами, є недостатньо вивченою та нині потребує подальшого дослідження.

Література

- Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць. 2017. Вип. 9. Т. 2. 310 с.
- Бодалев А. А. Личность и общение. Москва: Педагогика, 1983. 324 с.
- Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3> (дата звернення: 17.11.2017).
- Каурцев М. Н. Интерактивное обучение педагогов в учебном заведении НПО. *Методист*. 2007. № 4. С. 58.
- Москалик Г. Ф. Філософська парадигма модернізації освіти в умовах інформаційно-комунікаційного середовища: монографія. Кременчук: Християнська зоря, 2014. 328 с.
- Орлов Ю. М. Восхождение к индивидуальности. Москва: Просвещение, 199 с.
- Підготовка корекційних педагогів у вищих навчальних закладах: збірник наукових праць. 2011. Вип. 17 (1). 368 с.

- Романюк І. А. Діагностика як метод моніторингових досліджень професійної компетентності педагогів дошкільного навчального закладу. Запоріжжя: ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2011. 156 с.
- Сластенин В. А. Формирование личности учителя советской школы в процессе профессиональной подготовки. Москва: Просвещение, 1976. 158 с.
- Специальная педагогика: ученик для студентов учреждений высшего профессионального образования. Под ред. Н. М. Назаровой. Москва: Академия, 2013. 384 с.
- Хоружа Л. Л. Педагогіка вищої школи: сучасні дидактичні стратегії. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2017. № 1. С. 7–13. DOI: [http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2017\(1-2\)713](http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2017(1-2)713).

References

- Aktualni pytannya korekciynoi osvity (pedagogichni nauky): zbirnyk naukovykh pracz [Actual questions of correctional education (pedagogical sciences): a collection of scientific works]* (2017). № 9, Vol. 2 (ukr).
- Bodalev, A. A. (1983) *Lychnost y obshchenye [Personality and communication]*. Moscow, Russia: Pedahohyka (rus).
- Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [The Law of Ukraine On Education]*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3> (ukr).
- Kaurtsev, M. N. (2007) *Ynteraktyvnoe obuchenye pedahohov v uchebnoy zavedenyy NPO [Interactive training of teachers in an educational institution]*, *Metodyst*, 4, 58 (rus).
- Moskalyk, H. F. (2014). *Filosofska paradyhma modernizatsii osvity v umovakh informatsiino-komunikatsiinoho seredovyschcha: monohrafiia [Philosophical paradigm of modernization of education in the conditions of information and communication environment]*. Kremenchuk, Ukraine: Khrystyianska zoria (ukr).
- Orlov, Iu. M. (1991). *Voskhozhdenye k yndyvydualnosti [Ascension to individuality]*. Moscow, Russia: Prosveshchenye (rus).
- Pidgotovka korektsiynih pedagogiv u vischih navchalnih zakladah: zbirnyk naukovykh pracz [Training of correctional teachers in higher educational institutions: a collection of scientific works]* (2011). 17 (1) (ukr).
- Romaniuk, I. A. (2011). *Diahnostyka yak metod monitorynhovykh doslidzhen profesiinoi kompetentnosti pedahohiv doshkilnoho navchalnoho zakladu [Diagnostics as a method of monitoring researches of professional competence of teachers of pre-school educational institutions]*. Zaporizhzhia, Ukraine: TOV «LIPS» LTD (ukr).
- Slastenyn, V. A. (1976). *Formyrovanye lychnosti uchytelia sovetskoi shkoly v protsesse professyonalnoi podhotovky [Formation of the teacher's personality in the process of training]*. Moscow, Russia: Prosveshchenye (rus).
- Nazarova, N. M. (Ed.) (2013). *Spetsyalnaia pedahohyka [Special pedagogy]*. Moscow, Russia: Akademyia (rus).
- Khoruzha, L. L. (2017). *Pedahohika vyshchoi shkoly: suchasni dydaktychni stratehii [Higher school pedagogy: modern didactic strategies]*. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka*, 1, 7–13. DOI: [http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2017\(1-2\)713](http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2017(1-2)713) (ukr).

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ ВОСПИТАТЕЛЕЙ К РАБОТЕ С ДЕТЬМИ В УСЛОВИЯХ СПЕЦИАЛЬНЫХ ГРУПП УЧРЕЖДЕНИЙ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Бордюг Юлия, аспирант, Кременчугский национальный университет
имени Михаила Остроградского,
ул. Первомайская, 20, 39600 Кременчуг, Украина, yllana1@ukr.net

Статья посвящена актуальной проблеме дошкольного специального (коррекционного) образования – предоставление качественных образовательных услуг детям с особыми образовательными потребностями в системе современного дошкольного образования, проблеме использования интерактивных методов для формирования готовности воспитателей для работы с детьми с особыми образовательными потребностями. Автором проанализировано состояние проблемы в психолого-педагогической литературе. Определена суть методической

работы, цели и задания по повышению профессиональной компетентности воспитателей, которые работают с детьми с особыми образовательными потребностями. В статье наведены результаты личных исследований, которые направлены на обоснование влияния, интерактивных занятий для формирования готовности воспитателей к работе с детьми в условиях специальных групп учреждений дошкольного образования.

Ключевые слова: взаимодействие; дети с особыми образовательными потребностями; интерактивные методы; коррекционно-развивающая работа; личностно-ориентированная среда; методическая работа; модель.

MODEL OF THE FORMATION OF EDUCATORS' READINESS TO WORK WITH THE CHILDREN IN THE SPECIAL GROUPS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

Bordyug Yulia, Post-Graduate Student, Kremenchug Mikhail Ostrogradsky National University,
20 Pershotravneva Str., 39600 Kremenchuk, Ukraine, yllana1@ukr.net

The article is devoted to the actual problem of preschool special (corrective) education – providing quality educational services for children who have special educational needs in the system of modern preschool education. It is dedicated into the problem of using interactive methods for educators' readiness to work with the children who have special educational needs. The actual problem of education is highlighted; it is provision of equal rights and opportunities for preschool children who have violations in psychophysical development.

The aim of the article is to present the results of the research on the model of the formation educators' readiness in special groups of preschool education institutions to provide correctional and developmental services (assistance).

The essence of methodical work, goals and tasks regarding the readiness of educators to work with the children who have special educational needs are determined. It is emphasized on the need to create appropriate conditions for the development, education, upbringing, early rehabilitation and socialization of children who have special educational needs. The introduction of interactive adult learning methods opens up new opportunities for educators: to share experiences and ideas; to save time; to refine already existing content; to create conditions for mastering of new content, new pedagogical and professional innovative technologies; actualization of the creative potential of educators working with children who have special educational needs.

The article presents the results of the research, which are aimed at substantiating the influence of interactive lessons on the formation of the readiness of educators to work with children in conditions of special groups of preschool education. The goals and objectives of using of interactive technologies in pedagogical practice and methodical work with educators working with the children who have special educational needs are defined.

Key words: children who have special educational needs; correction-development work; interaction; interactive methods; methodical work; model; person-oriented environment; professional competence.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2018

Прийнято до друку 29.11.2018